

SJØMILITÆRE SAMFUND
HORTEN

SMS jour 53/70/B

3190 HORTEN, den 25. mai 1970
KOS.
Tlf. 42 081 Linje 627

Kom.kapt. Julius Meyer

TOMTEN - SJØMILITÆRE SAMFUND HORTEN

Idet en viser til vår samtale i Bergen i april mnd. 70 kan en opplyse at en på museet fikk St.p. nr. 43 1880 og fant Festeseddel med siste påtegning av 1907.

./.

En vedlegger avskrift av ovennevnte dokumenter samt kopi av kart over tomten fra 1882.

Jeg tror det er best at formannen for Hovedforeningen undersøker stemningen for en overdragelse av nevnte tomt underhånden i de riktige kanaler for SMS søker.

Som det ser ut for meg har vi tomten festet på ubestemt tid (all fremtid?).

Hilsen

H.A. Nordhuus
Kommandørkaptein(I)

Vedlegg: 4.

Sth. Prp. No. 43.

(1880)

OM TILLADELSE TIL FOR DET SÖMILITÆRE SAMFUND I CARLJOHANS-
VÆRN TIL AT OPFØRE EN BYGNING FOR SAMFUNDET PAA EN TIL
CARLJOHANSVÆRNS VÆRFT HÖRENDE GRUND.

Marine- og Post-Departementets underdanigste Indstilling af 3die Februar
1880, som ved Kongelig Resolution af samme Dato naadigst er bifaldt.

(Foredraget af Statsraad Johansen.)

Fra Bestyrelsen for det sømilitære Samfund i Carljohansværn har
Departementet modtaget et Andragende af 21de Mai 1879 om at erholde
overladt en Tomt af Carljohansværns Værfts Grund for derpaa at opføre
en Samfundsbygning.

Dette Samfund, hvoraf enhver norsk Søoficer og enhver i Marinens
Tjeneste staaende civil-militær Embedsmand, der opholder sig ved Hoved-
stationen, kan blive stemmeberetiget Medlem, har efter sin Plan det
Formaal "ved mundtlig eller skriftlig Drøftelse af forskjellige for
Öiemedet tjenlige Gjenstande at fremme Marinens Krav og Arbeide til dens
Udvikling".

I Andragenhet er anført, at Hensigten med den projekterede Bygning
væsentlig er, at den skal afgive et Lokale for det sømilitære Samfunds
Möder, hvilket Lokale ogsaa kunde tjene til Samlingsted ved saadanne
Anledninger, hvor Stationens Officerer finde sig forpligtede til at vise
Gjæftfrihed, saasom ved Besög af fremmede Orlogsskibe. Den skulde der-
hos afgive enkelte Værelser til Brug for tilreisende udkommanderede
Officerer og et Lokale, hvor ugifte Funktionærer, ansatte ved Værftet,
stadig kunde erholde sin Mad. En Bygning med dette Öiemed vilde saa-
ledes efter Samfunds-Bestyrelsens Formöning ikke alene være til Fordel
for de enkelte Individder, men ogsaa for Værftet, efterat man ikke længere
kan paalægge de i Carljohansværn boende Landhandlere at herberge og be-
spise Personer, der for kortere eller længere Tid ere knyttede til
Værftet, og i Betragtning af, at det eneste Gjæstgiversted, der ligger
indenfor $\frac{1}{2}$ Times Vei fra Værftet, maa siges at være nedlagt.

Hvor stærkt Savnet af en saadan Bygning er erkjendt, turde efter
Bestyrelsens Erklæring bedst fremgaa af den Tilslutning, Sagen har fun-
det baade blandt Marinens nuværende Officerer og blandt tidligere Kam-
merater, der ere traadte over i andre Stillinger. I saa Henseende hen-
vises til en vedlagt Liste over Aktietegningen, ifölge hvilken Bidragene
have naaet en saadan Störrelse, at man efter Bestyrelsens Mening vil
kunne faa opført en passende Samfundsbygning af Træ, forudsat at man er-
holder fri Tomt paa Statens Grund, og at man tör gjöre Regning paa at faa
Understöttelse til Bygningens Vedligeholdelse paa Grund af den Nytte,
Staten som Arbeidsgiver vil have af en saadan Bygnings Opførelse. Som en
passende Tomt anføres i Ansögningen Værftets Udmark helst i Nærheten af

Efterat Departementet i Anledning af det saaledes indkomne Andragende havde tilkjendegivet det sømilitære Samfund, at man ikke fandt i Tilfælde at burde søge bevirket Bestemmelse for, at Udgifterne ved den omhandlede Bygnings Vedligeholdelse for en Del overtages af det Offentlige, - har man fra Samfundets Bestyrelse modtaget vedlagte Forestilling af 15de Decbr. 1879, hvori denne Betingelse er frafaldt. I denne Forestilling og i en senere Skrivelse fra Bestyrelsen af 24de Januar 1880 anholdes om, at Tomten til den projekterede Samfundsbygning maa blive afstaaet paa følgende nye Betingelser:

- 1) at Bygningen bliver at opføre efter Plan og Tegning, som bliver at approbere af Marine- og Post-Departementet, der tillige har at afgive de Bygningens Opførelse vedkommende yderligere Bestemmelser, som maatte paakræves.
- 2) At Bygningen med Hensyn til dens Brug og Benyttelse bliver undergivet de Bestemmelser, som Chefen for Carljohansværn Værft maatte foreskrive, hvilke Bestemmelser dog, om Saadant af Vedkommende ønskes, skal undergives Marine- og Post-Departementets endelige Afgjorelse.
- 3) At Bygningen ikke maa afhændes, forinden den har været tilbudt det Offentlige og Bestemmelse er afgiven om, hvorvidt den til militært eller andet offentligt Brug bliver at erhverve af Staten, som isaa-fald skal være berettiget til at indløse Bygningen for to Trediedele af den Sum, hvortil den maatte blive værdsat ved en paa sømilitære Samfunds Bekostning optagen lovlige Taxtforretning. Indløses Bygningen ikke af det Offentlige, vedbliver den at være underkastet ovenanførte Indskrænkning i Henseende til dens Benyttelse.
- 4) At det Offentlige til hvilkensomhelst Tid kan indløse Bygningen uden Hensyn til, hvo der maatte være sammes Eier, mod at erlægge det fulde Beløb af dens Værdi, ansat ved en Taxtforretning, som meldt, men paa offentlig Bekostning.
- 5) At Bygningen skal være opført og tagen i Brug inden 1ste Juli 1889.
- 6) At der af Tomten, der vedbliver at være Statens Eiendom, erlægges fra den Dag at regne, da den stilles til det sømilitære Samfunds Disposition, Afgift i Lighed med den, som svares til Carljohansværns Værft af Tomter, som ere afgivne til privat Bebyggelse.
- 7) At der om Tomtens Bebyggelse paa de ovenanførte Betingelser mellem Marine- og Post-Departementet samt Direktionen for det sømilitære Samfund oprettes et Dokument, hvori Tomtens Størrelse angives, hvilket Dokument bliver at thinglyse, uden at dog herved ligesaalidt som i det Hele i Anledning af Tomtens Afgivelse nogen Udgift maa paaføres det Offentlige.

Carljohansværns Værft har i Anledning af det foreliggende Andragende i det Væsentlige bemærket Følgende:

Det Lokale, hvori det sømilitære Samfund nu holder sine Samlinger, er det samme som det, der i sin Tid blev tilladt benyttet som Klublokale for Værftets Embedsmænd med Flere; dog er til den givne Tilladelse knyttet den Betingelse, at Lokalet maa udrømmes, naar det Offentlige maatte faa Anvendelse for det. Nogen Vished for, at Lokalet ikke i en nærmere eller fjernere Fremtid vil blive fordret tilbage, haves saaledes ikke.

I Anledning af, at den projekterede Samfundsbygning ogsaa skulde afgive enkelte Værelser for tilreisende udkommanderede Officerer samt desuden Lokale med Restauration, hvor Officerer og Værftets ugifte Funktionærer kunne faa Mad, har Værftet oplyst, at privat Logis kun undtagelsesvis er at erholde i Carljohansværn, hvorfor de Officerer, der kommanderes til Tjeneste ved Stationen, og som ikke indkvarteres i Statens Boliger, ere henviste til Ladestedet eller Logisskibene, hvilket i begge Tilfælde har sine Ulemper.

Det maa endvidere, bemærker Værftet, ansees som mindre heldigt, om de nævnte Officerer og Værftets ugifte Funktionærer, hvis Tjeneste falder i Værftets Arbejdstid, blive nødsagede til at tage til et fra Værftet fjerntliggende Hotel for at erholde sin Bespising. For Tiden bespises nemlig de nævnte Personer i Regelen af Klubselskabets Spisevært, men saasnart den projekterede Samfundsbygning bliver færdig, vil efter Værftets Erklæring dette Selskab efter al Sandsynlighed ophøre.

Hvor stærkt Savnet af en Samfundsbygning har været følt, viser, anfører Værftet, den Tilslutning, Sagen har vundet inden Marinen, og da Planens Realisation tildels vil afhjælpe de antydede Ulemper ved Savnet af et Hotel paa Stationen og saaledes ogsaa have sine Fordele for Værftet, synes nogen Støtte til Sagens Fremme ogsaa at maatte kunne paaregnes fra det Offentlige Side. Saavidt Værftet bekjendt, have andre Landes Mariner, hvoriblandt kan nævnes den svenske, frit Lokale af det Offentlige for de samme Öiemed, som tilsigtes opnaaede ved heromhandlede Samfundsbygning.

I henhold hertil har Værftet anbefalet, at det sømilitære Samfund tilstaaes fri Tomt paa Værftets Grund til den nævnte Bygnings Opførelse paa de af Samfundsbestyrelsen senest foreslaaede Betingelser, mod hvilke Værftet Intet har at erindre. Heller ikke har Værftet fundet Noget at bemærke med Hensyn til den i Andragendet antydede eventuelle Beliggenhed af Tomten, nemlig et eller andet Sted i Skoven paa Östsiden af Veien, der fører fra det gamle Horten til Kanalen, og mellem denne og Takkelmesterboligen, forsaavidt fortifikatoriske Hensyn ikke herfor maatte være til Hinder.

Ingeniör-Brigaden, hvis Erklæring angaaende sidspnevnte Punkt af Departementet er indhentet, har udtalt, at der Intet i fortifikatorisk Henseende er iveien for, at en saadan Tomt for det nævnte Öiemed afgives, naar der kun til Overladelsen knyttes en Betingelse, hvorefter Tomten kan ryddiggjøres naarsomhelst det militære Behov maatte kræve det.

Departementet skal oplyse, at det sømilitære Samfund i Carljohansværn udgiver et Tidsskrift, der allerede har bestaaet i mange Aar, og som væsentlig indeholder Meddelelser om Samfundets Forhandlinger tilligemed de Afhandlinger, som i Foreningens Möder diskuteres. Siden Begyndelsen af Budgetaaret 1876 - 77 er der hvert Aar bevilget Samfundet et Bidrag af Sökadetskorpsets Fonds Renter, stort Kr. 400, "til Fremme af videnskabelige Öiemed", hvilket Bidrag anvendes til Forfatterhonorarer for indkommende Afhandlinger, fortrinsvis Besvarelser af udsatte Prisopgaver, samt til Bestridelse af Udgifterne ved disse Afhandlingers Trykning (jfr. Sth. Frh. 1876 II b, Sth. Prp. No. 29 Side 2).

Departementet antager, at man saavidt muligt bør støtte dette sømilitære Samfund i dets gavnlige Virksomhed til Befordring af Videnskabelighed inden Søofficerstanden, hvilken Virksomhed ogsaa efter Departementets Formening maa tillægges megen Betydning for Marinens Udvikling i det Hele, og man tillader sig derfor, efter hvad der foran er oplyst, at anbefale, at det foreliggende Andragende om at erholde afgivet en Tomt af Carljohansværns Værfts Grund for dersteds at opføre et for Samfundet tjenligt Lokale indvilges.

Departementet foreslaar, at Storthingets Samtykke søges erhvervet til, at der i dette Oiemed overlades Samfundet den af Værftet paaegede Tomt i Skoven mellem Kanalen og Takkelmesterboligen, mod hvis Afgivelse der efter det oven Anførte af fortifikatoriske eller andre Hensyn ikke antages at være Noget til Hinder, efterat der i de af Samfundet foreslaaede Betingelser er indtaget Forbehold om, at den eventuelle Bygning naarsomhelst af det Offentlige kan indløses, saaledes at Tomten, der vedbliver at være Statens Eiendom, til enhver Tid kan ryddiggjøres.

De foranstaaende, af Samfundet opstillede Betingelser, der i alle Hovedpunkter sees at være affattede i Oveernstemmelse med de Betingelser, hvorpaa det militære Samfund i Christiania i 1866 fik overladt Byggetomt af den Akershus Fæstning tilhørende Grund (Sth. Frk. 1865 - 66 IV. Prop. No. 37, VIII. S. 163 - 65 og X S. 43) - finder Departementet i alt Væsenligt at kunne tiltræde. Dog antager man, at der efter Omstændighederne bør gjøres den Modifikation i Betingelsernes § 6, at den aarlige Afgift, som Samfundet skal svare til det Offentlige for Grundstykkets Afstaaelse fastslaaes til et bestemt Beløb, omtrent svarende til den Afgift der erlægges af de af Værftets Grund i Keisemarken til privat Bebyggelse overladte Tomter. Denne Afgift er ved Kgl. Resolution af 20de September 1848 fastsat til $\frac{1}{20}$ Skilling pr. Kvadratalen, hvilket nærmest svarer til Kr. 4,17 pr Maal.

Departementet tillader sig at foreslaa, at Afgiften i det heromhandlede Tilfælde bestemmes til med et rundt Tal kr. 4 pr. Maal eller 40 Öre pr. Ar.

I henhold til det Foranførte, tillader man sig saaledes underdanigst at

indstille:

At det naadigst maa behage Deres Majestæt at bifalde og med høieste Underskrift at forsyne vedlagte Udkast til en naadigst Proposition til Storthinget om Tilladelse for det sømilitære Samfund i Carljohansværn til at opføre en Bygning for Samfundet paa en til Carljohansværns Værft hørende Grund.

HANS KONGELIGE MAJESTÆTS NAADIGSTE PROPOSITION TIL NORGES RIGES STORTHING
OM TILLADELSE FOR DET SÖMILITÆRE SAMFUND I CARLJOHANSVÆRN TIL AT OPFÖRE EN
BYGNING FOR SAMFUNDET PAA EN TIL CARLJOHANSVÆRNS VÆRFT HÖRENDE GRUND.

VI OSCAR, af Guds Naade, Konge til Norge Sverige de Gothers og Venders,

G j ö r e v i t t e r l i g t :

Hans Majestæt skulde ved at lade följge Gjenpart af Marine- og Post-Departementets underdanigste Indstilling i Sagen herved naadigst indbyde Storthinget til at fatte följende Beslutning:

Storthinget samtykker i, at det tillades det sömilitære Samfund i Carljohansværn at opføre en Bygning for Samfundet paa den til Carljohansværns Værft hörende, i Skoven mellem Kanalen og Takkelmesterboligen beliggende Grund, dog saaledes, at den Tomt, som dertil afgives, vedbliver at være Statens Eiendom, og forövrigt paa följende Betingelser:

1. At Bygningen opføres efter Plan og Tegning, som approberes af Marine- og Post-Departementet, der tillige har at afgive de Bygningens Opførelse vedkommende yderligere Bestemmelser, som maatte paakræves.
2. At Bygningen med Hensyn til dens Brug og Benyttelse bliver undergivet de Bestemmelser, som Chefen for Carljohansværns Værft maatte foreskrive, hvilke Bestemmelser dog, om Saadant af Vedkommende ønskes skulle undergives Marine- og Post-Departementets endelige Afgjörelse.
3. At Bygningen ikke maa afhændes, forinden den har vært tilbudt det Offentlige og Bestemmelse er afgiven om, hvorvidt den til militært eller andet offentligt Brug bliver at erhverve af Staten, som isaa-fald skal være berettiget til at indlöse Bygningen for to Trediedele af den Sum, hvortil den maatte blive værdsæt ved en paa det sömilitære Samfunds Bekostning optagen lovlig Taxtforretning. Indlöses Bygningen ikke af det Offentlige, vedbliver den at være underkastet ovenanförte Indskrækning i Henseende til dens Benyttelse.
4. At det Offentlige til hvilkensomhelst Tid kan indlöse Bygningen uden Hensyn til, hvem der maatte være sammes Eier, mod at erlægge det fulde Beløb af dens Værdi, ansat ved en Taxtforretning, som meldt, men paa offentlig Bekostning.
5. At Bygningen skal være opført og tagen i Brug inden 1ste Juli 1889.
6. At der af Tomten fra den Dag at regne, da den stilles til det sömilitære Samfunds Disposition, erlægges en aarlig Afgift til det Offentlige af 40 Öre pr. Ar.

7. At der om Tomtens Bebyggelse paa de ovenanførte Betingelser mellem Marine- og Post-Departementet og Direktionen for det sømilitære Samfund oprettes et Dokument, hvori Tomtens Størrelse angives, hvilket Dokument bliver at thinglyse, uden at dog herved ligesaa- lidt som i det Hele i Anledning af Tomtens Afgivelse nogen Udgift maa paaføres det Offentlige.

Hans Kongelige Majestæt forbliver Norges Riges Storting med al Kongelig Naade og Yndest velbevaagen.

Givet paa Christiania Slot den 3die Februar 1880.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

OSCAR

(L. S.)

F. Stang

Lehmann

R.ø.ø.

K. Helle Hansen

4.5. 1970.

SKØ Forsyningsavdelingen

F æ s t e s e d d e l .

Tilfølgende den ved Storthingsbeslutning af 5te Marts 1880 givne bemyndigelse overdrager herved det Kongelige Marine- og Post-Departement paa Statens vegne til det Sömmilitære Samfund i Carljohansværn en tomt tilhørende til Carljohansværns Værft beliggende i skoven mellem Kanalen og Takkelmesterboligen af areal = 5014 m^2 , 50,14 ar saaledes at tomten vedbliver at være Statens eiendom og forövrigt paa de i Kgl. resolution af 23de Marts 1880 opstillede betingelser nemlig:

- 1/. At bygningen opføres efter plan og tegning, som approberes af Marine- og Post- Departementet, der tillige har at afgive de bygningens opførelse vedkommende yderligere bestemmelser, som maatte paakreves.
- 2/. At bygningen med hensyn til dens brug og benyttelse bliver undergivet de bestemmelser, som Chefen for Carljohansværns Værft maatte foreskrive, hvilke bestemmelser dog, om saadanne af vedkommende ønskes, skulle undergives Marine- og Post- Departementets endelige afgjorelse.
- 3/. At bygningen ikke maa afhendes, forinden den har været tilbudt det offentlige og bestemmelser er afgiven om, hvorvidt den til militært eller andet offentligt brug bliver at erhverve af Staten, som isaafald skal være berettiget til at indlöse bygningen for to trediedele af den sum, hvortil den maatte bli verdsat ved en paa det sömmilitære Samfunds bekostning optagen lovlig taxtforretning.
Indlöses bygningen ikke af det offentlige, vedbliver den at være underkastet overanföerte indskrenkning i henseende til dens benyttelse.
- 4/. At det offentlige til hvilkensomhelst tid kan indlöse bygningen uden hensyn til hvem der maatte være sammes eier mod at erlægge det fulde belöb af dens værdi, anset ved en taxtforretning som meldt, men paa offentlig bekostning.
- 5/. At bygningen skal være opfört og tagen i brug inden 1ste juli 1889.

- 6/. At der af tomten fra denne dag at regne, da den stilles til sømilitære Samfunds disposition, erlægges en aarlig afgift til det offentlige af 40 öre pr. ar.
- 7/. Nærværende fæsteseddel bliver at thinglæse, uden at dog herved ligesaa lidt som i det hele i anledning af tomtens afgivelse nogen udgift maa paaføres det offentlige.

Antages paa sømilitære Samfunds vegne

(u) H.I. Müller
formand

Marine- og Post- Departementet, Christiania, den 29. april 1882

(u) Holmboe

(u) J. Christiansen

Læst ved Maanedstthinget for Hortens Ladested den 17. mai 1882 og behörig protokolleret. Heftelser ansees det ufornödent at anmerke. Thinglæsning debitert sømilitære Samfund med 1.07 - en krone, syv öre.

(u) Nielsen

Gebynet kr. 1,07 betalt 17/8-1882.

(u) Nielsen

Tillegg

Med hjemmel af Forsvarsdepartementets skrivelser af 29. april og 10. mai 1907 bortfæstes herved til sømilitære Samfund til benyttelse som have et Marinen tilhörende grundstykke paa 16 ar - vist i rödt paa vedlagte skisse - beliggende paa östsiden av og stötende umiddelbart til Samfundets tidligere festede hovedtomt. Grundstykket blir nærmere at oppmaale og beskrive.

Bortfestelsen sker paa følgende betingelser:

1. Sömmilitære Samfund eller senere fæstere av grundstykket er forpliktet til ikke at overdra eller bortleie det uden Distriktschefens samtykke og til, naarsomhelst det av det offentlige maatte forlanges, at fravige grundstykket uten krav paa noen erstatning for de trær m.v. som da maatte staa paa samme.
2. Grundstykket skal altid holdes forsvarlig indhegnet av festeren.
3. De nu paa grundstykket staaende trær, der er Statens eiendom, maa ikke fældes uten Distriktets dertil erhvervede samtykke.
4. Den aarlige festeavgift, der fastsettes som for hovedtomten til 40 öre pr ar, erlægges samtidig ved avgiften for denne. Avgiften beregnes fra og med den dag, nærværende tillægspaategning underskrives.
5. Sömmilitære Samfund har paa egen bekostning at besörge nærværende tillægspaategning thinglæst og derefter at tilbakeseende fæsteseddelen til Distriktet.

1ste Sömmilitære Distrikt, den 24de mai 1907.

(u) W. Horn

(u) I. Amundsen

Vedtages:

(u) K.Fr. Dawes
Formand i Sömmilitære
Samfunds direktion.

Foranstaaende tillæg af 24/5-07 oplæst ved bythinget for Horten den 30te mai 1907 og behörig protokollert. Heftelsen ansees ufornödent at anmerke. Herfor til Statskassen 2 - to - kroner betalt.

(u) P. Glöersen